

РАЦІОНАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ УГРУПОВАННЯМИ МИСЛИВСЬКИХ ТВАРИН ВІННИЧЧИНИ

Ресурси мисливських тварин Вінниччини та України протягом останніх 50-60 років виявляють стійку тенденцію до виснаження. Вона пов'язана з недостатньою ефективністю мисливськогосподарської діяльності, відсутністю стабільного фінансування та інвестицій, деякими іншими соціально-економічними та природними явищами. Свою негативну роль відіграє споживацько-екстенсивне ставлення до мисливських ресурсів, завжди властиве періодам економічного спаду.

Лісові мисливські угіддя становлять близько 12,5 % загальної площі мисливських угідь Вінниччини. Проте вони, як середовище існування мисливських тварин, відрізняються високими захисними властивостями, відносно стабільною кормовою базою, а мисливська фауна представлена в них найціннішими і найпопулярнішими об'єктами полювання. В цілому, природно-історичні особливості мисливського фонду Подільського лісомисливського району сприятливі для успішного ведення лісомисливського господарства, однак чисельність і щільність основних видів мисливських тварин залишається низькою. Своєрідні соціально-економічні умови, що склалися в Україні упродовж останніх десятиліть, істотно вплинули на облік мисливського фонду і державний контроль за веденням мисливського господарства. Виявлені різкі зміни загальної площі угідь, у тому числі охоплених мисливським упорядкуванням, а також площі, на якій проведено облік чисельності мисливських тварин у мисливському фонді, закріпленому за державною структурою, можуть свідчити про глибинні процеси перерозподілу сфер впливу і державної власності поміж різними владними структурами, про послаблений контроль з боку держави і, як наслідок, недостатній рівень ведення мисливського господарства.

В Україні інтереси мисливського господарства, в цілому, та біологічні потреби мисливських тварин, зокрема, не відображені ні в самих нормативах лісокористування, ні в їх лісівничо-екологічному обґрунтуванні. Незважаючи на напрацьовані теоретичні засади та відповідні параметри, в організації й веденні лісомисливського господарства практично не застосовуються популяційні принципи та основні біохорологічні рівні – лісотипологічний (біогеоценотичний) і ландшафтно-водозбірний. У зв'язку з інтенсивною господарською діяльністю та іншими факторами, що негативно впливають на лісові мисливські угіддя Вінниччини все більше загострюються проблеми охорони генофонду, збереження біорізноманіття та раціонального використання мисливського фонду. Успішність їх розв'язання, залежно від регіональних особливостей, може мати різні варіанти. Проте екологічно, а значить і економічно ефективною буде така стратегія експлуатації мисливського фонду, яка дозволить на основі пізнаних лісобіологічних закономірностей його структури і розвитку з найменшими витратами увійти у природно запрограмовану динаміку мисливських угідь та популяцій тварин. Перехід до екологічно збалансованого мисливського господарства може бути здійснено на популяційних та лісотипологічних засадах з врахуванням водозбірного принципу організації території.

Стратегія лісогосподарської діяльності, яка реалізується в Україні, передбачає сталий (збалансований) розвиток лісової галузі, формування оптимальної структури високопродуктивних і екологічних стійких лісів, ефективне використання лісових ресурсів, в тому числі мисливських. За таких умов лісомисливське господарство набуває реальних можливостей для інтенсифікації, ефективного і стабільного функціонування.

У сучасних умовах стратегічні орієнтири лісомисливського господарства мають екологічну спрямованість і передбачають, насамперед, збереження фауністичних комплексів і середовищ їх існування; сприяння мисливським тваринам у всьому їх різноманітті і на всіх етапах розвитку; диференційоване ведення мисливського господарства в лісах різних категорій; формування державних механізмів підтримки, вдосконалення нормативно-правової бази. У форматі комплексного лісомисливського господарства найефективніше можуть бути вирішені питання оптимізації якості угідь і видового складу мисливської фауни, а також організаційні питання. Важливість останніх визначається тим, що мисливське господарство є основним споживачем ресурсів лісової фауни, неефективне його ведення, як показує досвід, призводить до збіднення ресурсів, зменшення їх різноманіття.

Отже, низька чисельність поголів'я основних видів мисливських тварин на теренах Подільського лісомисливського району вимагає невідкладних заходів, спрямованих на збільшення щільності населення цих тварин та підвищення ефективності ведення мисливського господарства.